

Kazuistika ze Steinerova Léčebně-pedagogického kurzu

Johannes Brentano

1888-1969

Wilhelm Uhlenhoff

Také o tomto „jistém mladém muži“ se Rudolf Steiner zmiňuje v *Léčebně-pedagogickém kurzu*, v první přednášce. Je to on, kdo kvůli své poruše vůle, zděděné po otci, nedokázal nastoupit do tramvaje. Názor otce, Franze Brentana, který lidskou vůli nepočítal k duševním schopnostem, byl již zmíněn v úvodní kapitole. V první přednášce kurzu vyvozuje Rudolf Steiner z tohoto postoje, který se u Franze Brentana stal „zcela přirozeností“ — tedy ležel hlouběji než běžné stanovisko, které žije jen v povrchním duševním životě, a nemůže proto mít žádný účinek na tělo - že tato vlastnost mohla dědičností přejít na syna. V „Basilejském kurzu“ ovšem řekl Rudolf Steiner 29. dubna 1920, že Brentanovo pojetí, že vůle nepatří k duševním vlastnostem, se u něj ještě „nestalo přirozeností“, ještě nepostihlo orgány. Zde ale Rudolf Steiner oči vidně myslí, že otec sám ještě neonemocněl. „U syna se to, co u otce bylo myšlenkou, stalo návykem. Tím byla samozřejmě dána i možnost, že to, co syn získal dědičností, se ještě zesílilo tím, že stále slyšel myšlenky, které možná nevystavovaly právě to, že vůle nepatří k duševním vlastnostem, ale přesto byly takové, že ten názor za tím vězel. A tak se lidé vžívají do života skrze velmi, velmi komplikované poměry [...] Tady bych chtěl po ukázat na to, že právě na takové děti, které vykazují morální slabinu tohoto druhu, působí ozdravně oduševnělé cvičení, které jsem líčil jako eurytmii. za předpokladu, že tuto eurytmii, u níž člověk nejen kreslí rukou, nýbrž sám sebe vkresluje do prostoru, vštěpujeme dětem v období do devátého roku.“

Z údajů k Johannu Brentanovi ještě uvádíme:

Dědeček byl Christian Brentano (1784—1851), náboženský spisovatel; vydával spisy svého bratra Clemense. Otec Franz Clemens Honoratus Joscl Brentano, narozen 16. 1. 1838 v Marienbergu u Bopardu, doktor filosofie, filosof, profesura ve Würzburgu a ve Vídni. Jeho nejdůležitější dílo: *Psychologie z empirického hlediska*-, 1883 sňatek - první manželství - v Lipsku s Idou von Liebenovou (1855-1894) z Vídně, 27. 6. 1888 narození syna Johanna ve Vídni. Bylo mu tedy při narození syna již padesát let. O poměrně vysokém věku se zmiňuje i Steiner v *Léčebně-pedagogickém kurzu*-, jen dlouhá doba mohla ovlivnit změnu dědičné substance. Roku 1895, po smrti manželky, stěhování do Florencie. Roku 1898 druhý sňatek s Emilií Wilheltninou Annou Rueprechtovou, narozenou 13. 8. 1865. 3. 6. 1915 stěhování do Curychu, Orellistr. 70. 17. 3. 1917 umírá Franz Brentano, 79letý a osleplý, v Curychu. V září 1917 „nekrolog“ od Rudolfa Steinera v knize *O záhadách duše*.⁷⁵ Syn Johannes studoval po maturitě ve Florencii od roku 1907 do roku 1914 fyziku na Mnichovské univerzitě a na Technické univerzitě Mnichov. 6. 3. 1914 disertace *O vlivu všestranného hydrostatického tlaku na elektrickou vodivost bizmutového drátu vně a uvnitř transverzálního magnetického pole pro stejnosměrný a střídavý proud*. Jeho referentem byl Wilhelm Rontgen. - 3. 6. 1915 se usadil s rodiči v Curychu a vyučoval tam od 30. 10. 1917 až do 17. 7. 1922 jako soukromý docent na Spolkové vysoké technické škole. Od roku 1922 do roku 1940 byl na univerzitě Manchester/Lancashire v Anglii. Roku 1943 byl povolán pro profesuru na Northwestern University v Chicagu/Illinois a učil tam až do své emeritury. V důležitých vědeckých časopisech publikoval mnoho příspěvků, především k výzkumu rentgenového záření.

V roce 1925 se oženil se Sophií Marií Leembruggenovou (narozena 1902) z Holandska, zůstal občanem města Curychu a zemřel 14. 1. 1969 v Blonay/VD ve Švýcarsku.

Jak se zdá, překonal svou vrozenou slabinu do té míry, že mu nepřekážela v životě.